

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P., s.r.o.** so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou V., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti povinnej **J. K.**, bývajúcej v P., o **vymoženie 1 389,17 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 84 Er 211/2012, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 28. februára 2013 sp. zn. 2 CoE 168/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a.**

Povinnej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 1 389,17 € s príslušenstvom (špecifikovaným v návrhu), pričom právo na vymáhanú sumu preukazovala rozhodcovským rozsudkom zo 7. októbra 2011 sp. zn. I. Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri R., a.s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“). Súdny exekútor následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Prešov o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Prešov uznesením zo 17. mája 2012 č.k. 84 Er 211/2012-16 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. V odôvodnení

poukázal na to, že právna predchodkyňa oprávnenej (P. B., a.s.) poskytla povinnej úver na základe úverovej zmluvy z 23. apríla 2008 (ďalej len „úverová zmluva“). Súd prvého stupňa po oboznámení sa s označeným rozhodcovským rozsudkom, úverovou zmluvou a úverovými zmluvnými podmienkami dospel k záveru, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie treba zamietnuť, lebo sa prieči zákonu. Úverová zmluva je spotrebiteľská zmluva, preto na vec treba aplikovať úpravu obsiahnutú v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a v § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“). Súčasťou úverovej zmluvy bola rozhodcovská doložka o riešení sporov rozhodcovským súdom, ktorá bola súčasťou formulárovej zmluvy. Táto doložka nebola dojednaná individuálne, spotrebiteľ nemal možnosť obsah zmluvy ovplyvniť a mohol ju prijať len ako celok alebo ju odmietnuť. Vzhľadom na to považoval túto doložku za nekalú podmienku [čl. 3 ods. I v spojení s bodom 1 písm. q/ Prílohy č. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“)]. Rozhodcovská doložka je v danej veci neprijateľná zmluvná podmienka, čo zakladá neplatnosť tejto časti spotrebiteľskej zmluvy. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu na rozhodcovské konanie. Súd prvého stupňa vzhľadom na to žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove uznesením z 28. februára 2013 sp. zn. 2 CoE 168/2012 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Konštatoval, že súd prvého stupňa správne postupoval, pokiaľ zisťoval, či úverová zmluva neobsahuje neprijateľnú podmienku. Aj podľa názoru odvolacieho súdu má v danom prípade rozhodcovská doložka charakter nekalej podmienky, ktorá spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu v neprospech povinnej (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Túto rozhodcovskú doložku preto súd prvého stupňa dôvodne považoval za neplatnú. Správny je nielen záver súdu prvého stupňa, že ide o nespôsobilý exekučný titul (§ 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku), ale aj záver, že žiadosť súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie bolo potrebné zamietnuť (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, v ktorom žiadala napadnuté uznesenie odvolacieho súdu buď zmeniť tak, že dovolací súd „poverí súdneho

exekútora vykonaním exekúcie“, alebo zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo súdy v danom prípade:

1. rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.),
2. rozhodovali napriek tomu, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.). Túto procesnú vadu vyvodzovala dovolateľka z toho, že rozhodcovský súd rozhodoval v súlade so zákonom na základe riadne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Všeobecné súdy nemajú vo vzťahu k rozhodnutiam rozhodcovského súdu postavenie odvolacích súdov a v zásade nie sú oprávnené preskúmať rozhodcovské rozsudky po vecnej stránke. Ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. umožňuje v tam vymenovaných prípadoch zastaviť exekučné konanie, nie však zamietnuť žiadosť o poverenie na vykonanie exekúcie. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť a je vykonateľný. Súdy preto pri posudzovaní splnenia procesných predpokladov, za ktorých môže byť exekútor poverený vykonaním exekúcie, nemali zákonný podklad pre opätovné posudzovanie toho, čo už bolo predmetom skúmania rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní,
3. rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.),
4. odňali oprávnenej možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Právo na (nútený) výkon rozhodnutia je integrálnou súčasťou práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý bol v danom prípade pripojený k návrhu na vykonanie exekúcie, je vykonateľný tak po formálnej, ako aj materiálnej stránke. Tým, že ho súdy odmietli vykonať, neprípustne zasiahli do práva oprávnenej na súdnu ochranu, odňali jej spravodlivosť a možnosť pred exekučným súdom konať,
5. konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.),
6. svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Dovolateľka v dovolaní ďalej uviedla, že podľa jej názoru je tento jej opravný prostriedok prípustný v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla oprávnená dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Dovolateľka zastáva nesprávny názor, že jej dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p. Oprávnená prehliada, že aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy len v prípade, že dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu

uvedenému v tomto ustanovení. Keďže dovolanie oprávnenej smeruje proti uzneseniu, neprichádza do úvahy použitie § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

1. Oprávnená namieta vadu v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p.

Podľa § 7 ods. 1 O.s.p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia v občianskom súdnom konaní súdy (okrem iného) preskúmvajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy. Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O.s.p.).

Nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania, ktorá má za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu (§ 104 ods. 1 O.s.p.). Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

V danom prípade dovolateľka právomoc súdov v exekučnom konaní nepopiera. Vytýka im, že v rozpore so zákonom preskúmali rozhodcovský rozsudok po vecnej stránke. Dovolateľka tak namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Ide o námietku, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti záverov súdov oboch stupňov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých záveroch založili svoje rozhodnutia.

V prejednávanej veci je nepochybné, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci.

2. Dovolateľka namieta, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.). So zreteľom na to dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k dovolateľkou tvrdenej procesnej vade.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku (§ 167 ods. 2 O.s.p.).

Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb.

V danom prípade súdy rozhodli v štádiu exekučného konania, v ktorom súd posudzuje splnenie procesných predpokladov, za ktorých sa súdnemu exekútorovi udeľuje poverenie na vykonanie exekúcie (§ 44 Exekučného poriadku). Zo spisu nevyplýva, že by o rovnakej

žiadosti toho istého súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie identickej exekúcie týkajúcej sa rovnakých účastníkov bolo už prv rozhodnuté.

Predmetnému exekučnému konaniu nepredchádzalo žiadne exekučné konanie s tým istým predmetom konania, ktoré by sa týkalo tých istých účastníkov. Prekážku rozsúdenej veci pre exekučné konanie netvorí rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, a to ani vtedy, ak exekučný súd skúma, či exekučný titul vydaný vo forme rozhodcovského rozsudku, je materiálne vykonateľný. Z povahy rozhodcovského konania, ktoré je v zákonom vymedzených prípadoch alternatívnou možnosťou súdneho sporového konania, totiž vyplýva, že jeho výsledkom môže byť titul, splnenia ktorého sa možno domáhať vykonaním exekúcie. Rozhodcovské konanie nemá charakter exekučného (vymáhacieho konania), preto ním nemôže byť založená prekážka tzv. „duplicitnej“ exekúcie.

Oprávnená preto neopodstatnene namieta, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p.

3. Dovolateľka tvrdí, že v konaní došlo tiež k procesnej vade v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p. (t.j. že súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný). Uvedené ustanovenie dopadá na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu. O prípad neexistencie návrhu na začatie konania ale ide len vtedy, ak chýba návrh ako procesný úkon, ktorým sa začína konanie. V predmetnom exekučnom konaní nejde o prípad, že by exekučný súd konal a rozhodoval bez toho, aby bol podaný návrh na začatie konania.

Exekučné konanie sa začína na návrh (§ 36 ods. 1 Exekučného poriadku).

Obsah spisu potvrdzuje, že oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie (č.l. 2 spisu). Jej dovolacia námietka, že v konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p., nemá preto žiadne opodstatnenie.

4. Podľa názoru oprávnenej jej súdy v exekučnom konaní odňali možnosť konať. Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť

realizovať procesné oprávnenia priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Oprávnená v dovolaní naznačuje, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. došlo nesprávnym procesným postupom súdov pri posudzovaní podkladov pre rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora, aby ho súd poveril vykonaním exekúcie. Dovolací súd k tomu uvádza, že po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pri tom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) – postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného. Zo spisu nevyplýva, že by procesný postup súdov v danej veci v zmysle vyššie uvedených ustanovení bol nesprávny a že by viedol k oprávnenou namietanej procesnej vade.

O procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide tiež v prípade zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre to neboli splnené zákonom stanovené predpoklady; takým zamietnutím sa oprávnenému v exekučnom konaní odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia. Dovolací súd preto skúmal, či nejde o tento prípad.

Tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov (§ 44 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.). Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku je exekučným titulom

vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok; prípady ďalších exekučných titulov uvádza § 41 ods. 2 Exekučného poriadku.

Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul. Exekučný súd je už v štádiu tohto posudzovania povinný ex offo skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov vykonateľné tak po stránke formálnej, ako aj materiálnej. V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom; nemôže naprávať chyby a nedostatky exekučného titulu (porovnaj tiež R 47/2012). Na druhej strane ale treba mať na zreteli, že ak oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok, je exekučný súd – tak v prípade rozsudku všeobecného súdu, ako aj v prípade rozsudku rozhodcovského súdu – povinný skúmať, či ide o rozsudok vykonateľný; v rámci toho exekučný súd skúma, či rozsudok vydal orgán s právomocou vydať takýto rozsudok.

Pri skúmaní, či rozhodnutie rozhodcovského súdu uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie je vykonateľné, je exekučný súd oprávnený riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (porovnaj tiež R 46/2012). Pokiaľ by exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Vo svojej podstate by išlo o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, nenamietal v rozhodcovskom konaní neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná.

V preskúmvanej veci bol preto plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ďalej skúmal, či bola (platne) uzavretá rozhodcovská zmluva. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia; exekučný súd si ani neosvojoval postavenie odvolacieho súdu. Exekučný súd iba skúmal, či oprávnenou predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, medziiným či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor; pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd (R 46/2012). Možno preto uzavrieť, že aj v rámci daného exekučného konania bol všeobecný (exekučný) súd oprávnený skúmať rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul z hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky (viď IV. ÚS 78/2011 a tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012 sp. zn. 6 Cdo 105/2011, ktoré bolo uznesením občianskoprávneho kolégia z 29. novembra 2012 navrhnuté na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

K záveru súdov o neplatnosti rozhodcovskej doložky treba uviesť, že exekučný súd mal v danom prípade k dispozícii rozhodujúce skutkové podklady, z ktorých bol schopný získať potrebné informácie o skutkovom a právnom stave. Ustanovenie obchodných podmienok, na ktoré poukázal označený rozhodcovský rozsudok s tým, že zakladajú jeho právomoc na rozhodcovské konanie, treba považovať za rozhodcovskú doložku (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.) a sudy správne pristúpili k posúdeniu, či toto ustanovenie nie je neprijateľnou podmienkou obsiahnutou v spotrebiteľskej zmluve.

Súdny dvor Európskej únie v rozhodnutí C-40/08 vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL. v. Christina Rodríguez Nogueira vyslovil, že nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy, ako aj to, že vnútroštátny súd má aj bez návrhu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky. Smernica sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom

v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. V takom prípade prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.

V danom prípade nemohli vzniknúť pochybnosti o spotrebiteľskom charaktere uzatvorenej úverovej zmluvy, pretože právna predchodkyňa oprávnenej poskytla povinnému úver v rámci vykonávania svojej obchodnej činnosti, túto finančnú službu prijal povinný ako spotrebiteľ, ktorý bol pri uzatváraní úverovej zmluvy jednoznačne v pozícii slabšej zmluvnej strany a nemal možnosť osobitne vyjednať rozhodcovskú doložku, ktorá bola súdmi nižších stupňov (správne) posúdená ako nekalá. I keď zákon č. 150/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (tento zákon nadobudol účinnosť 1. apríla 2004, teda pred uzatvorením úverovej zmluvy) zmluvy uzatvorené podľa iných zákonov ako Občiansky zákonník za spotrebiteľské priamo neoznačuje, treba mať na zreteli, že uvedená právna úprava nemá taxatívny charakter, a preto bola v danej veci po zohľadnení všetkých ostatných kritérií exekučným súdom aplikovaná správne.

Rozhodcovská doložka, ktorá v danom prípade núti spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, vykazuje znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a neplatného zmluvného dojednania; takou doložkou nemohla byť založená právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok. Na tomto základe dovolací súd konštatuje, že súdy nižších stupňov predmetný rozhodcovský rozsudok správne nepovažovali za vykonateľný exekučný titul.

K námietke dovolateľky, že právna predchodkyňa oprávnenej v danom prípade len plnila zákonnú povinnosť, dovolací súd uvádza, že zákon č. 483/2001 Z.z. o B. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „zákon č. 483/2001 Z.z.“) v ustanovení § 93b ods. 1 zakotvoval povinnosť B. ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa zákona o rozhodcovskom konaní. Oprávnená zastáva názor, že predmetnou rozhodcovskou doložkou jej právna predchodkyňa (banka) len plnila svoju zákonnú povinnosť vyplývajúcu z uvedeného ustanovenia, a preto nemôže ísť o neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy. Dovolací súd preto poukazuje na doslovné znenie § 93b ods. 1 ustanovenia zákona

č. 483/2001 Z.z., v zmysle ktorého „banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona (osobitným zákonom sa tu v zmysle poznámky pod čiarou 88k rozumie zákon č. 244/2002 Z.z. (ako celok) a tiež § 67 ods. 1 zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku a o doplnení a zmene niektorých zákonov – ďalej len „zákon č. 510/2002 Z.z.“). Poznámka pod čiarou nemá síce normatívny charakter, slúži ale na spresnenie výkladu zákona (viď R 109/2011). Dovolací súd preto pri výklade ustanovenia § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. vzal na zreteľ právne predpisy, na ktoré sa pri tomto ustanovení pod čiarou odkazuje. Zohľadnil, že zákon č. 244/2002 Z.z. je právny predpis, ktorý obsahuje ustanovenia všeobecnej povahy charakterizujúce každé rozhodcovské konanie, zloženie a činnosť všetkých rozhodcovských súdov, štandardný priebeh rozhodcovského konania, náležitosti rozhodcovského rozhodnutia, ako aj všeobecné predpoklady jeho zrušenia, uznania a výkonu. Prihliadol tiež na to, že ustanovenie § 67 ods. 1 zákona č. 510/2002 Z.z. má podstatne konkrétnejšiu povahu, zohľadňujúcu individuálne postavenie banky a okolnosti prípadu, v ktorom dodávateľom je banka a v jej spotrebiteľskom spore s klientom ide o plnenie z bankového obchodu. Podľa tohto ustanovenia sú banky a pobočky zahraničných bánk povinné spoločne alebo prostredníctvom svojho záujmového združenia zriadiť stály rozhodcovský súd podľa osobitného zákona so sídlom v Bratislave; štatútom tohto stáleho rozhodcovského súdu sa môžu zriadiť aj jeho pobočky. Podľa § 67 ods. 2 zákona č. 510/2002 Z.z. stály rozhodcovský súd podľa odseku 1 je príslušný rozhodovať predovšetkým spory z platobného styku, ktoré vznikli medzi a) vykonávacími inštitúciami a ich klientmi pri vykonávaní prevodov, b) vydavateľmi elektronických platobných prostriedkov a oprávnenými držiteľmi elektronických platobných prostriedkov pri vydávaní a používaní elektronických platobných prostriedkov. Citované zákonné ustanovenia mali viesť právnu predchodkyňu oprávnenej (P. bnaku, a.s.) k tomu, aby klientovi (povinnej) ponúkla neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné spory zo zmluvy o úvere budú rozhodované: a/ v rozhodcovskom konaní, b/ pred stálym rozhodcovským súdom, c/ zriadeným bankami spoločne alebo prostredníctvom ich záujmového združenia. V preskúmvanej veci spis nenasvedčuje tomu, že právna predchodkyňa oprávnenej takto postupovala. Zo spisu nevyplýva, že by sa rozhodcovská doložka, ktorá bola v danom prípade uzavretá, týkala rozhodcovského konania pred takým rozhodcovským súdom, ktorý vykazuje vyššie uvedené znaky (viď a/ až c/). Predmetné zmluvné dojednanie sa podľa všetkého netýka stáleho rozhodcovského súdu zriadeného

bankami alebo ich záujmovým združením, ale iného stáleho rozhodcovského súdu, ktorý bol ustanovený odlišným subjektom. Námietku oprávnenej, že jej právna predchodkyňa len plnila svoju zákonnú povinnosť, plnenie ktorej nemohlo viesť k neprijateľnej podmienke v spotrebiteľskej zmluve, preto dovolací súd považoval v danom prípade za nenáležitú.

K námietke oprávnenej, že slovenský preklad čl. 3 ods. 3 bod 1. písm. q/ Smernice nie je správny, Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že až do nadobudnutia účinnosti nariadenia Rady č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie je právne záväznou jeho písomná podoba, ktorej vyhotovenia v slovenskom jazyku zabezpečuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 3 zákona č. 416/2004 Z. z. o úradnom vestníku Európskej únie).

Z obsahu dovolania možno vyvodíť aj námietku oprávnenej, že odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších stupňov sú nepreskúmateľné. Judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je nepreskúmateľnosť považovaná za tzv. inú vadu konania (porovnaj R 111/1998). Aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. Sama skutočnosť, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je prípadne nepreskúmateľné (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemôže založiť prípustnosť dovolania, lebo nejde o vadu v zmysle § 237 O.s.p.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej by pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady. Pokiaľ súd prvého stupňa predmetnú žiadosť zamietol a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, nemal ich postup za následok odňatie možnosti oprávnenej pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

5. K námietke oprávnenej, že v konaní došlo k tzv. inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd opakuje, že procesná vada tejto povahy je dovolací dôvod, ktorý možno úspešne uplatniť iba vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné (o tento prípad ale v preskúmvanej veci nešlo). Sama takáto

vada prípustnosť dovolania nezakladá (pre účely preskúmvanej veci vid' § 239 O.s.p. a § 237 O.s.p.).

6. Dovolateľka napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. (iba výskyt ktorej v konaní na súdoch nižších stupňov by v danej veci mohol založiť prípustnosť dovolania oprávnenej). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (iba) procesne prípustné dovolanie (vid' § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá (vid' R 54/12).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou (§ 237 písm. a/, d/, e/ a písm. f/ O.s.p.), nevyšli najavo ani iné procesné vady konania vymenované v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal povinnej náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. júla 2013

**JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková